

Abonnement pour un an:

250 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

1 Janvier 1925 — No 173

اِجْتِهَاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آونمازہ : سالہی [۲ نسخہ]

داخلہ : ۲۰۰ خارجہ : ۲۰۰

۱/۲۰۰ اضافی کاغذی ہر د

ادارہ : خا . ی .

چھاپ : « اجتہاد » گاہی

تلف : ۸۰۵

بکر منجی سنہ

نومبر : ۱۷۳ - ۱ کانون ثانی ۱۹۲۵

ترجمه به باشلامشدم . بوندن ۱۴ سنه اول انحطاطمرك
 اوج سبندن برينك ده لاتين حرثي يرينه آنغلوساقسون
 حرثي قبول ائتمه مش اولماض اولديغني (فلسفه سانخه لری)
 آدلی کتایمده یازمشدم . بوکون دخی عینی اعتقاددهیم .
 مکتبیلریمزده فرانسه لسانک یانده انکلیزجه نك مجبوری-
 التحصیل لسان اولماسی طرفداریم . فرانسه خوجهرلم
 ودوستلرم بوقاعتمدن دولایي بانا کوچمنزلر . چونکه
 بو حقیقتلری کورمه مه مساعد اولان نوری بانا اونلر
 ویرمشلردر . اولنرک لسانی بیلیمک سایه سنده بونلری
 بیلیمشدر . منهپچ ، متفکر ، انقلابچی فرانسه روحمرك،
 تورکیادن صوکره ، وطنیدر . (شکسپر) ، (داروین) ،
 (سپنسر) ، (شلالی) سوکیسی ايله متعصب پاپاس (لویدجورج)ک
 سرسم ، ویدلانه سیاستی آره سنده هیچ بر علاقه یوقدر .
 حرب ائناسنده ، (آلمان - تورک دوستلق یوردی) بنا
 ایدلمک اوزره انورپاشا طرفندن استملاک ایدلمش اولان
 عرصه یه متارکدن صوکره (تورک - انکلیز) یاخود (تورک
 فرانسه) دوستلق یوردیمی یاپیلماسنی تنسیب ایدرسک؟
 سؤالی بر مکتوبله بندن صوران بر قارئه «اورایه نه (تورک-
 فرانسه) نه (تورک - انکلیز) دوستلق یوردی یاپیلماملی اورایه
 تورک و عقل دوستلق یوردی بناسی یاپیلماملی در» جوانی ویردم .
 بوجواب متارکدن صوکره چیقان (اجتهاد) لردن برینک
 قیاغنده طبع اولونش در . بن سزک قفا کزک آکلایینیجه چکی
 ققاده بر انکلیز دوستی اولسه یدم اورایه بر انکلیز تورک دوستلق
 یوردی یابالم جوانی ویردم بوجواب اوزمانک پک آلامود
 بر جوانی اولوردی . معهود انکلیز محباری جمعیتنه کیرمه مش
 اولام و حکومتجه مضبوط اعضاسی لیسته سنده اسممک
 بولونماسنی بنم انکلیز دوستلغمک ماهیت علمیه ومدنیه سنی
 کوسترن بارز بر دلیل فطیدر . حساسی ویره میه حکم
 بر علم بولونسه یدی بنده باشقالری کبی یابار و شیمدی بوراده
 بولونمازدم . حریم وجدانک زده حقیقتک بو مرکزده
 اولدیفنه قانع اولسه کزک در . قله ریقال لردن ، قاره
 قوتخیلردن متشکل برفرقه بنم مبعوثلغه نامزدلکم یاعلان
 ایتسه یدی ویا بویله بر شی موضوع بحث اولسه یدی بنی
 ثنائیمک ایچون بنده قولای قولای بر چوق مزیتنر بولوردیکر!
 و «عبدالله جودت نامنی طاشیان شخص» دیمه نك اک

بسیط بر تربیه واک ابتدائی ارکان نراحت وادابه مخالف
 اولدیغنی ده تیقن ایدردیکز . چونکه بو عبدالله جودت
 بر آقاده میدان مأذون وحقوق مدنیه سنه مالک بروطنداشدر .
 وبویله لر شخص دکل ذات درلر . بنم مبعوث نامزدلکم
 دائر شایعه بوتون استانبول و طشره غزنه لری طرفندن
 غایت طبیعی بر حادثه اوله رق قید اولوندیغنی حالده بونک
 یالکز مرحوم ومغفور فقط مظلوم محم ابوالضیافوق
 بکک اوغلی خوجه ولید بکک غزنه سنجه معروض هجوم
 اولسی جالب دقتدر . بویکجه ، ییلدیزلرک نورینی ده
 کسکین کوسترمش اولسه کرکدر . تفریق افکاری تضمن
 ایدن توحید افکار جیلر تلاش ائتمه سینلر . بن مبعوثلغک
 آرقاسندن قوشمیورم وقوشام : مملکتیمه ، ملتیمه ضیا
 وهواقادار الزم بیلدیکم نورانی فکرلری یاشاتیمیه چالیمیه
 بیلیمک ایچون مبعوث اولمایه محتاج ده دکل ؟ بنم بر ققام
 وایکی قولواردرک بانا دنیانک هر یرنده ، هر زمان حر ،
 مستقل ونورانی بر حیات تأمین ایتشددر :
 «کفاف نفس کفانی ذل مسئلة
 وخدمة العلم حتی ینقضی عمری»

دوقتور عبدالله جودت

حر فکر — دوتور بزرگ ایکنجی مکتوبی ده کلهجک
 نسخه مزه درج ایتدکن صوکره خصوصی مطالعه مزی آبریمیه
 درمیان ایدم جکز . صوگ تلغراف بومکتوبک مهم سطرلری طی
 ایتشددر . اسف !

سیاست واقتصاد

۵

یوسف آقچوره بکک کتایمده طقوزنجی خطابه یی تحلیل
 دوام ایده جکز . شایا دقت فقره لری وار . استحصال وآلیات
 کبی مملکتک اک مبرم احتیاجلرینه بوراده تماس ایدیلشدر .
 «تورکیانک صاحبی ، افندیسی کویلودر» سوزینک لطفی
 بیوکدر . «دهموقراسیا» فسونکارلغنی بو مضموندن آلیر .
 فقط کویلونک حقیقه آمر ومدبر اولماسی ، افندی اولماسی
 حقیقتده واقع اولسه بیله بالذات کویلو ایچون محبا خیرلی اولورمی؟
 بانک می اعضای بدنه یوقسه اعضای بدنی می باشه حاکم ومدبر
 اولماسی مسئله سی اورتیه قونور . بو ایکی طرفدن هیچ برینک
 دیکر طرفی خوار کورمه به حق یوقدر . حقیقی آبیق کورمکده
 وسویه مکده یوسف بک نه محذور کوریور؟ هر حالده بو بحث

دقتله او قومنامه چوق لایقدر. انگیز لوردلرینک گندی جنتلکاری
امورندن زیاد: امور دولته مشتغل اولماری چوق ملاحظه
موضوعیدر. دموقراسیالرك اجمال تاریخسیده بو مقاله ده
بایامشدر. جمعه نمازی حقهده سرد ایتدیکی مطالعه دوغرو
ایدی، دوغرودر دیمورم. عصرلدنبری ایش تماماً معکوس
بر استنامتده کیدیور. اولره «اطیوالله... واولوالا
منکم» دیورلر. بونی آ کلامازلر، آ کلامالماری واکلاماری
عینی ماهیتده قالیور. ایش فردلرک ذهینتلرنده یوسکک و نورایت
حصولیدر. بعضاً اطاعت عدم اطاعت قادر مضر ویا مفید اولور.
آلمان متفکری (کوته)، «علمی اولانک دینیده واردر؛
علمی اولمایانک دینی اولسون!» دیردی. کتابک اوزورندن
نظرلیمیزی سرعته کچیریوروز. اقسیرس سرعت قطارنده کی بر
بولجی، شومندوفر کذرکاهنک آنجاق اک بارز خطوطی تدقیق
ایده بیلمه سی کی.

خطابه نك، «مدرسه مزه علاقه داراق کوستردیککزدن...
طولانی.. تنکر الخ» کیی قاره ایچون فائده سز سطرلری
کتابه درج نابجا ایدی. یوسف بک «مستقل وحر اولمایان
مملکتده حر و طنداشلر وحر فکر بولونماز» دیور.

فقطین بوملاحظه یی پک ضعیف بولیورم. حریت وحر فکر
اگ مستبد ادارملر آلتنده داهای آتشین بر حیات ایله یاشار حریت
محبسلرده داهای بیوک قدرت قازانیر مملکتتمز بوکون حر در،
مستقل در؛ فقط هانی حریت! هانی حر فکر! بن حرومستقل
وطن معززنده داهای زیاده اسیر و اسارت کورمکده ییم. حر
دوشونلر سابق استانبول حکومت مستبده سی عهدنده کورمه -
دیگری بر درجده عقوباته معروضدر. ایشته قلیج زاده
حق بک (حر فکر) ی، نه قادر زنجیر بنددر کورک.

زمان پیغمبری ده جریان ایتش بر واقعه تاریخی حقهده
«شیمه مرحله بالطبع قابل تألیف کرولوز» دبدیکی ایچون
یوز لیرا جزای نقدی به محکوم اولان (اجتهاد) عندالنمیز
بو سنه بر سنه حبسه و تحویلاً الی یوز لیرا جزای نقدی به
محکوم ایدیلدی. فساد قسری، شیمدی داهای بارزدر. دون
مملکتتمز مهاجر جریانی آجاق بولنله لایک بر وضعیت قبول
ایتدیردیکدن یعنی ملیت و دینیتلرندن تجرید ایتدیکدن صوکره
بولری ایچمزده قایناماق حقهده کی بر مطالعه می «خارجدن
دامیزاق» کتیرمک مناسیله تفسیره قادر وارماق حریتک
وحریت فکرک افاضه ایتدیکی سلامت وعت ذهنیه ایله ناصل
قابل تألیف اولور! وقتله دوشیمیرلرمن نه ایدی؟ بوکون
استانبولده و سواحله هر یوز عائله دن سکسانک ماضیه دوغرو
دوردنجی بطنی مطلقا خرسیتان جقمازمی؟ بزقاولیک، پروتستان
اولالم دیمدم. بن بالعمکس مملکتتمز وجامعه قبول اولونماق
ایچون دینی علاقلردن رسماً و حاداً اتلارنی شرط قوشماق
لزمی درمیان ایتیم. عوام هر درجه سی نه قادر
اکراه انگیز اولور. بو حلاله داملرک ایشلری دکدر.
تورک عرقنک وقیله مشهورجهان اولان کوزللیک و قدرت و قوتی
بو اتصال مسعود سایه سنده حاصل اولمشدی. عینی عرقک متادیا

کندی آرده لرنده وبالخاصه محدود بر دائره تحریت ایچنده
باشملرینک مشغوم و تردی آور نتیجه سی معلومدر. توحید افکار
وایکی رقیقنک یایدیقلری اش، بر حسن نیتی، عوام ناسک
غفلت و تعصبی اوقشاماق ایچون سوء تفسیرایدرك، استباردر.
حریت، فضیلت استلزام ایدر. حر مملکتلرده، وجدان حریتی
وارددر و بو حریت وجدانه محترمدر. غزیه صایتشک ارتقاعی
محافظه ویا تزید ایچون آلچالمایه کیسه تنزل ایتز. یوسف بک
قارداشمز بو نقطه ده پک یاکیلور.

او، «هر حر و مستقل مملکته مطلقا حر انسانلر وحر
فکرلر بولونماز» دیمه لیدی. اوزمان بنده علاوه ایدردم:
حر انسانلرک، حر فکرلرک بولوندیغی مملکتلر و آنجاق بویله
و طنداشلر احتوا ایدن مملکتلر حر و مستقل اولایلیر.

۱۲ کانون ثانی ۱۹۲۵ اجتهاد نهوی

عبدالله جودت

(توحید افکار) و (سبیل الرشاد) دن سوال :

(اجتهاد) ک من طرف الشیطان، عقائد ناسی
تزلزله اوغرا تمایه مأمور اولدیغی یازدیکنز.

ناسک صدورنده وسواس تولید ایتیه شیطان
کیمک طرفندن مأمور ایدیلشدر؛ لطفاً جواب ویریرمیسکنز؟
عقل سلیم دن و منطق عقلیدن بر دقیقه اولسون
یوز چویرمه مهیه مقتدر ارسه کز آرهمزده هیچ بر
اختلاف صمیمی قالماز. فقط اوزمان قارلرکیزک آزماسی
اندیشه سی سزه حاکم اولور و اوزمان خست وعدم
خلوصک هانکی طرفده و سخا و ایمانک هانکی جهته
بولوندیغی آشکار کورولور.

(اجتهاد) من طرف الشیطان دکل من طرف الله
افکار سخیفه یی ازاله یه مأموردر. فقط بوالله بنم اللهم در،
سزک خالق شر وقتن، ذوالانقام، جبار، قهار،
شدید العقاب الله کز دکدر. حتی انشا و حضرت آدم
وحوای خلق ایدرک او دارالنعمه قویدقدن صوکره
شیطان. یاراتوب حضرت حوا و آدم اوزهرینه مسلط
ایدر. و مهانه ایله زوالی آدم وحوای جیریل چیپلاق
بر. باشنه آتان فتنه کار بریزدان منطقسز و متناقض
اوصاف یومانی الله، سزک الله کزدر. بزم الله کز قدرتی
خالق و مروج شر اولماقدن عاجز اولماسیله حاصلدر.
(اجتهاد) ک غالباً توحید تدریسات عنوانی مقاله سنده